

Plukovník Maňák Jiří, DFC

2.7.2026 - | Městská část Praha 12

Životní příběh Jiřího Maňáka, muže ztělesňujícího odvahu, nezlomnost a věrnost ideálům svobody a demokracie, by vydal na román. Když se v prosinci 1916 narodil, nikdo nemohl tušit, jakými zkouškami bude muset projít.

Kouzlu létání propadl již v mládí. Získal diplom sportovního pilota a krátce poté vstoupil do armády. Mnichovská zrada a následná nacistická okupace jej podobně jako stovky jeho vrstevníků postavila před zásadní rozhodnutí: bojovat za svobodu své vlasti se zbraní v ruce. Krátce před vypuknutím 2. světové války v létě 1939 Jiří Maňák opustil Československo a přes Polsko a Francii se vydal do Velké Británie, kde zakotvil v řadách Královského letectva. Jako vojenský pilot začínal u 310. československé stíhací perutě a pokračoval u britských perutí 601., 81. a 182. Létal na legendárních strojích Hurricane, Spitfire i na těžkých stíhacích bombardérech Hawker Typhoon, na nichž se naplno ověřily jeho výjimečné schopnosti. Díky tomu mu 1. května 1943 Britové svěřili velení své 198. perutě. Stal se tak jedním z pouhých tří Čechoslováků velících některé z britských perutí RAF, což hovoří samo za sebe.

V srpnu 1943 ho ale letecké štěstí opustilo. Při náročném hloubkovém útoku nad okupovaným Nizozemskem byl jeho letoun zasažen protiletadlovou střelou a pilot zbytek války strávil v zajetí v polském táboře Stalag Luft III. Za odvážné činy, odvahu a statečnost při vzdušných operacích proti nepříteli dostal Jiří Maňák mnohá vyznamenání. Mezi nimi též britský Záslužný letecký kříž udělovaný ve Spojeném království pilotům Royal Air Force, které nositele opravňovalo používat za svým jménem zkratku DFC.

O to smutnější, a bohužel pro naši historii tak typický, byl osud válečného hrdiny po návratu do vlasti. Krátce působil jako vojenský zkušební pilot proudových letadel, když se ale komunistický režim v roce 1948 chopil moci, odměnil se hrdinům ze západní fronty krutou perzekucí. Jiří Maňák byl na základě vykonstruovaných obvinění zatčen, vězněn a bylo mu striktně zakázáno létat. On, který pro záchranu své země nasazoval život, byl označen za nepřítele státu. Teprve po dlouhých patnácti letech se mohl jako pilot vrátit do kokpitu letadel Československých aerolinií. Plné rehabilitace se dočkal až po pádu totality. Byl povýšen na plukovníka a vyznamenán Řádem Milana Rastislava Štefánika.

Plk. Jiří Maňák, DFC zemřel v roce 1992, přičemž posledních 12 let prožil s rodinou v Modřanech. Jeho jméno zůstane spjato s naší městskou částí jako trvalý symbol vlastenectví, nezlomnosti a cti, což Praha 12 in memoriam ocenila čestným občanstvím. Listinu o tomto aktu předal starosta Vojtěch Kos rodině vyznamenaného v obřadním sále radnice dne 30. června 2026.

Foto: Přílet do Českých Budějovic (1945)

https://www.praha12.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=119500&id_org=80112